

Representantforslag 44 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Ulf Leirstein og Ketil Solvik-Olsen

Dokument 8:44 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Ulf Leirstein og Ketil Solvik-Olsen om å gi regjeringen fullmakt til å redusere merverdiavgift på strøm og elektrisitetsavgift i perioder med ekstraordinær høy strømpris

Til Stortinget

Bakgrunn

Den ekstreme kuldeperioden som man nå opplever i store deler av landet, medfører at det settes nye rekorder i bruk av energi for oppvarming av hjemmene. Det varsles nå at strømprisene vil øke samtidig som kuldeperioden vil vedvare. Dette gjør en rekke husholdninger bekymret for strømregningene denne vinteren. Man vet av erfaring at spesielt eldre folk blir bekymret for økte strømutfgifter og dermed ikke unner seg å bruke den strømmen som skal til for at man får det godt og varmt i eget hjem. For mange lavinntektsgrupper medfører samtidig varsel om økte strømpriser at man vil kunne få betydelig dårligere økonomi i tiden fremover.

Staten kan derimot trolig glede seg over flere milliarder kroner i økte inntekter fra avgiftsinntekter fra kraftforbruket samt skatt og utbytte fra kraftselskaper. Fra Regjeringen er det foreløpig ikke varslet noen tiltak som vil bidra til lavere og mer stabile strømpriser de neste årene. Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet de siste årene har fremmet en rekke forslag som ville styrket forsyningssikkerheten og kraftbalansen. Dette forslaget retter seg inn på behovet for kortsiktige tiltak som kan avhjelpe husholdninger med høye strømpriser på kort sikt.

Behovet for oppvarming i hjemmene på vinterstid er betydelig, og det anslås at rundt 45 pst. av hushold-

ningenes energibruk er til oppvarming. Det øvrige går til "drift" av dagliglivets oppgaver og velferd. Det er et langsiktig politisk mål å redusere behovet for oppvarming, men på kort sikt er bruk av energi til oppvarming av hus ikke et alternativ som kan velges bort. Den enkelte husholdnings energibehov kan på kort sikt ikke påvirkes vesentlig uten at det går ut over velferden. Mange husstander er i dag fullstendig avhengige av strøm til oppvarming, og er dermed spesielt sårbare for et stadig høyere prisnivå, samt tidvise prishopp på strøm, som oppstår i spesielle situasjoner.

Politiske valg og prioriteringer har redusert folks reelle muligheter til å gjøre selvstendige valg av energikilder til oppvarming av sine hjem. Gjennom avgiftspolitikken, forskrifter og usikre rammevilkår har realistiske alternativ til strøm, slik som bruk av ved, fyringsolje og gass, vært nedprioritert og uønsket. Forslagsstillerne er selvsagt positive til at myndighetene satser på kostnadseffektive, alternative løsninger til oppvarmingsformål eller bygging av lavenergihus for fremtiden, men erkjenner at dette er løsninger som det tar tid å realisere i stort omfang. De fleste fagmiljøer vil understreke at implementering av for eksempel vannbåren varme og bedre isolasjon av kostnadsmessige grunner er tiltak som i hovedsak bør gjennomføres ved nybygg og rehabilitering av hus. For mange husholdninger vil derfor strøm være den primære energibærer i lang tid fremover.

Siden strøm er en nødvendighetsvare med få, om noen, alternativer på kort sikt, bør myndighetene legge til rette for at varen kan prises på et fornuftig nivå i markedet. Dette kan gjøres ved å sikre en god balanse mellom kraftforbruk og etterspørsel. Forslagsstillerne mener det er viktig å sikre utbygging av ny kraftproduksjon og mer effektiv energibruk, slik at Norge igjen får en bedre balanse i kraftforsyningen. Dette er likevel langsiktige løsninger som forslags-

stillerne lenge har håpet skal få mer oppmerksomhet i Stortinget. Derimot er det lite fokus på kortsiktige virkemidler for å hjelpe de grupper i samfunnet som blir spesielt skadelidende når en feilslått energipolitikk gir seg utslag i høye strømpriser. Erfaringene fra 2002–2003 viser at det ikke er en god løsning å bruke sosial- eller trygdekontor for å løse dette problemet.

Det mest direkte og effektive virkemiddel tilgjengelig for politikerne er avgiftssystemet. En avgiftsreduksjon vil være en viktig symbolsk og økonomisk håndsrekning til folk i en vanskelig situasjon, og er fullt mulig uten å gjøre større endringer i selve kraftmarkedet. Regjeringen har i media ytret at avgiftssystemet ligger fast gjennom vedtakene gjort i forbindelse med statsbudsjettet, men med dette forslaget ønsker forslagsstillerne at Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å foreta de nødvendige endringer for å kunne gjøre et slikt grep.

De høye strømprisene kommer staten spesielt til gode ved at staten får ekstra inntekter gjennom økt

skatt fra kraftselskapene, økt utbytte fra egne kraftselskap og mer momsinnpekt. En reduksjon eller fjerning av elektrisitetsavgiftene og/eller merverdiavgift på strøm er en håndsrekning fra Stortinget på et tidspunkt hvor en feilslått energipolitikk svir som verst for folk flest. Stortinget må ikke gi inntrykk av at høye strømpriser er akseptabelt dersom det betyr at staten går glipp av ekstrainntekter ved å redusere avgifter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å redusere merverdiavgift på strøm og elektrisitetsavgift i perioder med ekstraordinær høy strømpris.

14. januar 2010